

Justis- og beredskapsdepartementet
Postboks 8005 Dep.
0030 OSLO

Saksbehandler: Monica Hansen Nylund
Direkte telefon:
Dato: 30.06.2025
Saksnummer: 25/1007 - 4
Arkivkode: 008
Deres referanse:

Høringsuttalelse - Domstolenes funksjonsevne i ekstraordinære situasjoner (beredskapshjemler)

Det vises til høringsnotat fra Justis- og beredskapsdepartementet med forslag til et nytt kapittel i domstolloven med beredskapshjemler. Hålogaland lagmannsretten har fått utsatt høringsfrist til 1. juli 2025.

Lagmannsretten støtter forslaget om et nytt kapittel i domstolloven med beredskapshjemler som skal sikre domstolenes funksjonsevne når riket er i krig, krig truer eller rikets selvstendighet eller sikkerhet er i fare, og ved ekstraordinære situasjoner i fredstid.

For konkrete merknader til forslaget generelt og til de foreslåtte bestemmelsene vises det til Borgarting lagmannsretts høringsvar 27. juni 2025, som Hålogaland lagmannsrett i all hovedsak støtter.

For egen del ønsker vi særlig å fremheve følgende:

- Utfra ordlyden i bestemmelsene synes det uklart hvem som kan beslutte at det foreligger en situasjon som beskrevet i § 241. Av sammenhengen i lovteksten, sammenholdt med punkt 8.3 i høringsnotatet, kan man slutte at kompetansen i hovedsak ligger til domstolleder, selv om kompetansen til å iverksette enkelte av tiltakene uttrykkelig er lagt til Kongen. Hensynet til domstolenes uavhengighet tilsier at domstolleder bør ha et handlingsrom, samtidig som likhetshensyn kan trekke i motsatt retning. Under enhver omstendighet bør det vurderes om denne kompetansedelingen skal fremkomme klarere av lovteksten.
- I motsetning til Borgarting lagmannsrett mener vi at henvisningen til «lagmannsretten» i forslaget til § 242 ikke er til å misforstå. Dette er betegnelsen på lagmannsrettens alminnelige sammensetning som beskrevet i § 12 første ledd, i motsetning til betegnelsen «rettens leder» som benyttes der førstelagmannen har kompetanse alene, for eksempel etter § 117. Ved uenighet mellom tingretter om overføring av en sak, skal dette spørsmålet etter § 38 også i dag behandles av tre dommere i lagmannsretten. Det er naturlig å opprettholde samme ordning i § 242.

- Av hensyn til domstolenes uavhengighet og til eksisterende regler om prioritering av ulike sakstyper innenfor prosesslovgivningen, er vi enige med Borgarting lagmannsrett om at forslaget til § 243 ikke bør vedtas. Under enhver omstendighet bør forslaget til andre ledd endres, for å unngå å komme i en situasjon der Domstoladministrasjonen skal bestemme prioriteringen av saker for domstolene.
- Forslaget til § 245 er praktisk viktig for Hålogaland lagmannsrett, som har et meget stort lagdømme. Bestemmelsen viste seg svært nyttig under covid-19-pandemien. Det er ingen vesentlige hensyn som taler imot å ha denne muligheten til å begrense trekningskretsen for meddommere i en ekstraordinær situasjon.

Med hilsen

Monica Hansen Nylund
førstelagmann

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur.